

Ju2021/00574

Till:
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.17@regeringskansliet.se

Svenska Röda Korsets yttrande över utkast till lagrådsremiss *Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier*

Svenska Röda Korset har beretts tillfälle att yttra sig över utkast till lagrådsremiss ”Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier”. Svenska Röda Korset har lång erfarenhet av arbete för och med människor på flykt globalt, nationellt och lokalt. Vi finns med från flyktens början i konflikt och katastrof, längs flyktens väg, till ankomsten i Sverige, asylprocessen och etableringen i samhället. Svenska Röda Korset möter ensamkommande barn och ungdomarna i våra verksamheter varje dag och vi har på nära håll följt de förändringar som skett både i samhället och inom lagstiftningen och aktivt arbetat för att lyfta de risker vi sett.

Sammanfattning av Svenska Röda Korsets synpunkter

- Svenska Röda Korset välkomnar lagrådsremissens förslag till förändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå för att underlätta för utlänningar som omfattas av den lagen att beviljas permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning.

- Svenska Röda Korset vill särskilt understryka att även andra personer med tidsbegränsade tillstånd – som ska försöka kvalificera sig för permanent uppehållstillstånd – drabbas särskilt hårt av den rådande arbetsmarknaden och anser därför att det vore önskvärt om de föreslagna reglerna om halvtidsstudier och subventionerade anställningar skulle gälla även för dessa grupper.
- Svenska Röda Korset förordar förslaget att försörjningskravet ska kunna anses uppfyllt om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid samt att en yrkesintroduktionsutbildning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning.
- Svenska Röda Korset anser att det hade varit välkommet om även andra typer av subventionerade anställningsformer, såsom lönebidragsanställningar, skulle avses då det annars finns en risk att exempelvis personer med funktionsvariation diskrimineras.
- Svenska Röda Korset vill i denna del även uppmärksamma ungdomar i särskilt utsatt situation, till exempel personer med PTSD, trauma, funktionsnedsättningar eller liknande, som inte har samma förutsättningar att uppfylla kraven och därför är det av särskilt vikt att det finns en humanitär grund för uppehållstillstånd som kompletterar det nu föreslagna, såsom de tilläggsförslag som tidigare presenterats av regeringen.

Bakgrund

I utkast till lagrådsremiss föreslås ändringar i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå för att underlätta för utlänningar som omfattas av den lagen att beviljas permanent

uppehållstillstånd på grund av försörjning. Det föreslås att tiden som en utlänning har på sig för att etablera sig på arbetsmarknaden och kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning efter att ha fullföljt sin utbildning ska förlängas från sex till tolv månader; att studiemedel för halvtidsstudier ska kunna beaktas när man bedömer om försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt; samt att en viss form av subventionerad anställning, en så kallad yrkesintroduktionsanställning, ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Förslagen lämnas mot bakgrund av det skärpta arbetsmarknadsläge som har uppstått till följd av spridningen av covid-19.

Svenska Röda Korsets synpunkter på utredningens förslag

Svenska Röda Korset välkomnar lagrådsremissens förslag till förändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå för att underlätta för utlänningar som omfattas av den lagen att beviljas permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning.

Förslaget till förändring omfattar personer som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats eller beviljats enligt gymnasiergelverket. Svenska Röda Korset vill i denna del välkomna ansatsen att förslaget medför lättnader för alla de som beviljats tidsbegränsade tillstånd genom gymnasiergelverket. Pandemin har påverkat personkretsen som omfattas av nu aktuellt förslag särskilt hårt vilket medför att ett förslag som det nu aktuella är särskilt välkommet. Svenska Röda Korset anser det således positivt att lättnader införs i syfte att möjliggöra för målgruppen att överhuvudtaget ha en realistisk möjlighet att uppfylla de krav som uppställs trots en hårt drabbad arbetsmarknad.

Svenska Röda Korset delar vad som anförs i utkastet till lagrådsremissen att det på grund av pandemin får *antas ha blivit väsentligt svårare än tidigare för de utlänningar som omfattas av det tillfälliga regelverket om uppehållstillstånd som för närvarande gäller i Sverige att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning*. Dock vill Svenska Röda Korset i denna del särskilt understryka att detsamma även gäller för de som erhållit uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller verkställighetshinder och vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen.

Etablerad evidens liksom Svenska Röda Korsets erfarenhet visar de positiva effekter som permanenta tillstånd har för etablering och hälsa för individer vilket ytterligare understryker betydelsen av nu föreslagna förändringar. För de som riskerar utvisning om inte kraven uppfylls blir ändringen av särskilt stor betydelse. Förslaget är även särskilt välkommet mot bakgrund av kommitténs betänkande SOU 2020:54, i vilket föreslås att det - utöver kravet på försörjning - ska uppställas ytterligare krav för att en enskild ska kunna erhålla permanent uppehållstillstånd.

För att skapa trygghet bör dock ytterligare tidsbegränsad lagstiftning undvikas och förändringarna bör vara långsiktigt hållbara.

Svenska Röda Korset vill särskilt belysa ungdomar i särskilt utsatt situation, till exempel personer med PTSD, trauma, funktionsnedsättningar eller liknande, som inte har samma förutsättningar att uppfylla kraven och därför är det av särskilt vikt att det finns en humanitär grund för uppehållstillstånd som kompletterar det nu föreslagna, såsom de tilläggsförslag som tidigare presenterats av regeringen. En studie från Röda Korsets Högskola publicerad i oktober 2020 visade att närmast fyra av tio barn som kom till

Sverige mellan 2014 och 2018 rapporterade förhöjda symtom på posttraumatisk stress. Andelen bland ensamkommande barn från Afghanistan uppgick till över 56 procent bland deltagarna.

Vidare föreslås i nu aktuellt förslag att försörjningskravet ska kunna anses uppfyllt om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid samt att en yrkesintroduktionsutbildning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning. Svenska Röda Korset välkomnar föreslagna förändringar då dessa, särskilt i ljuset av pågående pandemi, gynnar såväl individen som samhället i stort. Dock vill Svenska Röda Korset även i denna del särskilt understryka att även andra personer med tidsbegränsade tillstånd – som ska försöka kvalificera sig för permanent uppehållstillstånd – drabbas särskilt hårt av den rådande arbetsmarknaden och anser därför att det vore önskvärt om de föreslagna reglerna om halvtidsstudier och subventionerade anställningar skulle gälla även för dessa grupper. Även om personer som har tidsbegränsade tillstånd på grund av skyddsskäl inte löper samma risk att utvisas som de som innehar tidsbegränsade tillstånd genom studier har Svenska Röda Korset sedan tidigare identifierat många andra sårbara grupper som riskerar utvisning då deras tidsbegränsade tillstånd inte förlängs, som till exempel barn som kommit på familjeåterförening och hunnit fylla 18 år när tillståndet ska förlängas och därmed riskerar utvisning trots att familjekonstellationen är intakt men anknytningen anses bruten.

Svenska Röda Korset anser det således vara positivt att det föreslås att försörjningskravet ska kunna uppfyllas med hjälp av studiemedel för halvtidsstudier samt att en yrkesintroduktionsanställning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Dock vill vi särskilt understryka att

det riskerar kvarstå svårigheter i fråga om uppfyllandet av kraven eftersom det fortsatt kommer att krävas att det rör sig om *varaktiga inkomster*. Enligt Migrationsverket har ju detta ansetts vara *två år* (RS/017/2020) vilket ska jämföras med vad Migrationsöverdomstolen uttalat om försörjningskravet i fråga om familjeåterförening (MIG 2019:12)¹ där man istället stipulerat *ett år*. Det finns därmed skäl att tro att Migrationsverket kommer att stå fast vid den s.k. tvåårsregeln om inte Migrationsöverdomstolen kommer att pröva frågan om varaktiga inkomster i fråga om att beviljas permanent uppehållstillstånd. Det finns således en risk att detta kan komma att tillämpas som att det måste röra sig om studier om två år vilket kommer vara svårt att leva upp till - både vad gäller att hitta en sådan utbildning samt att överhuvudtaget komma in på en sådan. För att stöd för yrkesintroduktionsanställningar ska lämnas krävs att anställningen ska vara i minst sex månader. Stöd lämnas så länge yrkesintroduktionsanställningen varar, dock under högst tolv månader. Svenska Röda Korset ser en risk att det utifrån detta kan bli svårt att uppnå kravet på varaktighet och därmed riskerar förslaget i denna del att bli verkningslöst.

Det saknas vidare motivering eller vidare analys kring varför endast en viss typ av subventionerad anställning – yrkesintroduktionsanställning – och inte andra typer av subventionerade anställningar omfattas. Svenska Röda Korset vill i denna del understryka att det hade varit välkommet om även andra subventionerade anställningsformer, såsom lönebidragsanställningar, skulle avses då det annars finns en risk att exempelvis personer med funktionsvariation diskrimineras.

---

¹ I MIG 2019:12 har Migrationsöverdomstolen uttalat att kravet på försörjningsförmågan kan uppfyllas genom att anknytningspersonen vid prövningstillfället antingen har en tillräckligt stor arbetsrelaterad inkomst under minst ett år framöver eller om det vid en prognos framstår som sannolikt att han eller hon kommer att ha sådan inkomst i vart fall under ett år framöver.

I detta sammanhang finns det även anledning att återigen understryka kraven på individuell bedömning i enlighet med MIG 2019:12 och därmed undvika alltför strikta låsningar vad gäller tid.

Svenska Röda Korset välkomnar att det numera finns möjlighet att en provanställning hinner övergå i en tillsvidareanställning under de 12 månader personen har på sig att få en anställning och delar analysen om att detta medför större möjligheter för gruppen att etablera sig på arbetsmarknaden. Dock ska alltid en individuell bedömning i enlighet med MIG 2019:12 vidtas.

Avslutningsvis vill vi särskilt betona att vi anser det positivt att regeringen möjliggör lättnader i de former som nu föreslås och välkomnar således förslaget.

Martin Ärnlov

Generalsekreterare